

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงาน

สรรพากร

ปฏิบัติงาน

กรมสรรพากร

ประกอบด้วย

ทดสอบความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่งเจ้าพนักงานสรรพากรปฏิบัติงาน
โดยวิธีการสอบข้อเขียน จำนวน 100 ข้อ คะแนนเต็ม 200 คะแนน ดังนี้

- ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักภาษีอากร และประมวลรัษฎากร
- ความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง
อำนาจหน้าที่ และภารกิจ
- ความรู้ทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ข่าวสารด้านเศรษฐกิจ
สังคม และเทคโนโลยีของประเทศไทยและต่างประเทศในปัจจุบัน
- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์
- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เปิดรับสมัครจริง ทุกหน่วยงานสอบและตีทางไปรษณีย์
ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ
บริการจัดส่งพัสดุ หรือ ไฟล์ดาวน์โหลด www.thebestcenter.com
ติดต่อไลน์ Line ID : @thebestcenter หรือ Line ID : 0822151906

280.-

คู่มือสอบ
เจ้าพนักงานสรรพากรปฏิบัติงาน
กรมสรรพากร

ราคา 280.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานสรรพากรปฏิบัติงาน กรมสรรพากร เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอ น้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร	1
➤ ประวัติการจัดเก็บภาษีอากร	21
➤ ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	32
➤ ความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล	79
➤ ความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	87
➤ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	100
➤ ความรู้เกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะ	101
➤ ความรู้เกี่ยวกับอากรแสตมป์	114
➤ ความรู้เกี่ยวกับเลขประจำตัวผู้เสียภาษี	121
➤ ความรู้เกี่ยวกับ สิทธิและหน้าที่ผู้เสียภาษี	125
➤ ความรู้เกี่ยวกับการอุทธรณ์ภาษีอากรฯ	129
◆ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	134
◆ แนวข้อสอบพ.ร.บ. ให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 52 พ.ศ. 2562	142
◆ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร	151
◆ แนวข้อสอบรวมชุดที่ 1.	155
◆ แนวข้อสอบรวมชุดที่ 2.	175
◆ แนวข้อสอบรวมชุดที่ 3.	192
◆ แนวข้อสอบรวมชุดที่ 4.	208
◆ แนวข้อสอบ สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี	222
◆ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์	226
➤ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	248
◆ แนวข้อสอบพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	282

 ความรู้เกี่ยวกับกรมสรรพากร**ประวัติการจัดตั้งและแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร**

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงวางแผนปฏิรูปการปกครองแล้ว ก็ได้ทรงวางระเบียบกิจการคลังใหม่โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นในปี พ.ศ. 2416 เพื่อเก็บรายได้ภาษีอากรของแผ่นดินมารวมไว้ ณ ที่แห่งเดียว ต่อมาจึงยกเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีเสนาบดีประจำต่างหากในปีพ.ศ. 2435 การภาษีอากรก็ได้ทรงปรับปรุงใหม่ โดยแต่งตั้งข้าหลวงคลังไปประจำทุกจังหวัด และทุกมณฑลเพื่อทำหน้าที่เก็บภาษีอากรจากรายการโดยตรงแล้วรวบรวมรายได้ทั้งหมดส่งมารวมไว้ ณ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รายการไม่ต้องเสียภาษีอากรมากนัก้อยลัคลั่นกันเหมือนแต่ก่อน ทั้งนี้ย่อมเป็นการปรับปรุงระบบการคลังอย่างยิ่งใหญ่ ทำให้ผลประโยชน์รายได้ของแผ่นดิน เพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ในด้านรายจ่ายก็ทรงวางพิทักษ์อัตราเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตามตำแหน่งเป็นที่แน่นอนแทนเงินเบี้ยหวัดที่จ่ายแต่เดิม และยังพระราชทานเบี้ยบำนาญแก่ข้าราชการเพื่อเป็นเครื่องเลี้ยงชีพเมื่อรับราชการไม่ได้แล้ว อนึ่ง ในปี พ.ศ. 2439 พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก อันเป็นแบบฉบับที่จะต้องทำงบประมาณแผ่นดินสืบมาทุกปี

ครั้นปี พ.ศ. 2463 (ร.ศ.112) ประเทศไทยต้องประสบวิกฤตทางการเมืองอย่างหนัก ด้วยฝรั่งเศสยกกองทหารมารุกรานดินแดนฝั่งแม่น้ำโขง รัฐบาลจำเป็นต้องส่งทหารไปตั้งรับข้าศึกที่เมืองอุบลราชธานี ทำให้เมืองปราจีนบุรีมีความสำคัญ ทางด้านยุทธศาสตร์และทาง การเมืองขึ้น ฉะนั้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองปราจีนบุรีเป็นมณฑลขึ้นเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ และโปรดให้พระยาฤทธิรงค์ธรรมา (สุกรี ชูโต) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาล ต่อมาในการประชุม สมุหเทศาภิบาลครั้งแรกในปี พ.ศ. 2438 พระยาฤทธิรงค์ธรรมา กราบทูลเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยว่าอากรค่าน้ำในมณฑลปราจีนบุรี รัฐบาลได้รับเงินอากรเข้าพระคลัง น้อยกว่าเท่าที่ควรจะได้ เพราะนายอากรที่รับผูกขาด ไม่มีเวลาที่จะเก็บได้ทั่วถึง ถ้าให้สมุหเทศาภิบาลจัดเก็บอากรค่าน้ำ และ ให้รางวัลส่วนลดแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ให้เป็นพนักงานเก็บกำปั่นเก็บเงินจะได้เงินหลวงเพิ่มขึ้นอีกมากมาย เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยจึงนำความไปกราบทูลกรมขุนศิริธรรมาสังกาศ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติซึ่งไม่ทรงเห็นชอบด้วย ดังปรากฏข้อความในหนังสือสาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาธรรมาธิราชวงศ์ฯซึ่งทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น มีหนังสือทูลสมเด็จพระยานริศรานุลงวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2478 อธิบายเรื่องเปลี่ยนวิธีเก็บภาษีอากรดังนี้

"หลายปีมาแล้วเมื่อ เซอร์ เอ็ดเวิร์ด กูก์ ยังเป็นที่ปรึกษากระทรวงพระคลัง วันหนึ่งมาหาหม่อมฉันที่วังวรดิศ ทูลชี้แจงว่า แດตรวจดูจำนวนเงินแผ่นดินที่ได้รับประจำปีย้อนถอยหลังขึ้นไปถึงรัชกาลที่ 5 เกิดประหลาดใจด้วยเห็นเงินจำนวนรายได้ตั้งแต่ ค.ศ. 1896 (พ.ศ. 2439) เพิ่มขึ้นปีละมากๆ ไปตรวจดูทางภาษีอากร ก็ไม่ปรากฏว่าในระหว่างนั้นรัฐบาลได้ตั้งภาษีอากรอย่างใดขึ้นใหม่ หรือเพิ่มพิทักษ์อัตราภาษีเก่าอย่างใดอีก คิดไม่เห็นว่าเป็นเงินแผ่นดินเพิ่มขึ้นมากมายด้วยเหตุใด ถ้ามองพวกข้าราชการกระทรวงพระคลังที่รับราชการอยู่ในเวลานี้ก็ไม่มีใครรู้ แถ่นึกว่าบางทีหม่อมฉันจะทราบเหตุเพราะตัวหม่อมฉันทำราชการในสมัยนั้นจึงมาถาม หม่อมฉันตอบว่าเหตุที่เงินแผ่นดินได้มากขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2439 นั้น หม่อมฉันทราบอยู่พอจะอธิบายได้ แต่นึกขวยใจอยู่หน่อยด้วยเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับตัวหม่อมฉันอยู่บ้าง ขออย่าให้แถเข้าใจว่าหม่อมฉันเล้าอาวดดีสำหรับตัว เพราะที่จริงเป็น

ความคิดและช่วยกันทำหลายคน แล้วหม่อมฉันจึงเล่าเรื่องตามที่เป็นมาให้เซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฟูก์ฟังก็พอใจ แต่เรื่องที่หม่อมฉันเล่านั้นยังไม่เคยจดลงเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะเมื่อเซอร์ เอ็ดเวิร์ด ฟูก์ มาถามยอดจำนวนเงินด้วยวาจา หม่อมฉันจำจำนวนเงินไม่ได้ ฟิงมาพบบัญชีจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นครั้งนั้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ หม่อมฉันจึงเห็นควรที่จะเขียนทูลบรรเลงในจดหมายประจำสัปดาห์ ได้เรื่องอันเป็นมูลเหตุมีดังกล่าวต่อไปนี้

เมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้หม่อมฉันเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เมื่อ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435) นั้นทรงพระราชดำริถึงลักษณะการปกครองหัวเมืองที่จะจัดต่อไปในภายหน้าเป็นยุค 3 ข้อ คือ

ข้อ 1 จะรวบรวมการบังคับบัญชาหัวเมือง ซึ่งเคยแยกกันอยู่ 3 กระทรวงคือ มหาดไทย กลาโหม กรมท่า ให้มารวมอยู่ในกระทรวงมหาดไทยเพียงกระทรวงเดียว

ข้อ 2 จะรวมหัวเมืองจัดเป็นมณฑลตามสมควรแก่ภูมิลำเนา ให้สะดวกแก่การปกครองและมีสมุหเทศาภิบาลบังคับบัญชาการทุกมณฑล

ข้อ 3 การเปลี่ยนแปลงที่ทรงพระราชดำริ จะค่อยจัดไปเป็นขั้นๆ มิให้เกิดการยุ่งเหยิงในการเปลี่ยนแปลง

ในปีแรก หม่อมฉันเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเป็นแต่ศึกษาหาความรู้ราชการในกระทรวง กับออกไปตรวจตามหัวเมืองฝ่ายเหนือซึ่งภายหลังจัดเป็นมณฑลอุษาคเนย์ มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลก กับทั้งเมืองสุพรรณบุรี (เวลานั้นเมืองนครชัยศรียังขึ้นอยู่กรมท่า) เพื่อหาความรู้มาคิดกระทำการที่จะจัดต่อไป ครั้นปีต่อมาถึง ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2436) เผอิญเกิดเหตุวิวาทกับฝรั่งเศส จะต้องส่งทหารไปเมืองอุบลทางเมืองปราจีนบุรีเพื่อให้สะดวกแก่การส่งทหาร จึงโปรดให้จัดตั้งมณฑลปราจีนขึ้นก่อนและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาอุทิศธรรมคุณ (สุร ฐโต) เป็นสมุหเทศาภิบาลคนแรก ต่อมาอีกปีหนึ่งจึงตั้งมณฑลอุษาคเนย์ มณฑลนครสวรรค์ มณฑลพิษณุโลกและตั้งมณฑลอื่นในปีต่อมา

ในสมัยนั้น การเก็บภาษีอากรทั้งที่กรุงเทพฯ และตามหัวเมืองยังใช้วิธีกระทรวงพระคลังเรียกประมูลให้มีผู้รับผูกขาดไปเก็บภาษีอากรต่างๆ ทุกปี พระยาอุทิศธรรมคุณได้ไปจัดมณฑลปราจีนก่อนมณฑลอื่นอยู่ปีหนึ่ง รู้การในท้องที่ดีกว่าสมุหเทศาภิบาลคนอื่น เมื่อมีการประชุมสมุหเทศาภิบาลครั้งแรกในพ.ศ. 2438 พระยาอุทิศธรรมคุณมาบอกหม่อมฉันว่าอากรค่าน้ำในมณฑลปราจีนเงินหลวงที่ได้เข้าพระคลังยังน้อยกว่าที่ควรจะได้อยู่มาก เพราะนายอากรที่รับผูกขาดไป มีเวลาที่จะเก็บเฉพาะปีหนึ่ง ต้องรีบจัดเก็บให้ได้กำไรภายในเวลาที่ตนมีอำนาจ เพราะฉะนั้นใครจะเชื่อว่าประมูลก็ต้องกะจำนวนเงินให้ได้ต่ำด้วยกลัวขาดทุน ยกตัวอย่างดังอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรีมีผู้รับประมูลเสนอเพียงปีละ 2,400 บาทเท่านั้น แม้จำนวนเงินเพียงเท่านั้น ใครเป็นนายอากร ยังต้องไปใช้วิธีเก็บเลี้ย พระราชบัญญัติ เช่น คิดอุบายว่ากล่าวให้ราษฎรยอมเสียค่าน้ำเหมาตามครัวเรือน เป็นต้น เพื่อให้ได้เงินโดยเร็ว แต่ที่จริงนั้นนายอากรเก็บค่าน้ำได้แต่ราษฎรที่อยู่ใกล้ๆ พวกที่อยู่ห่างไกลออกไปนายอากรก็ไม่สามารถจะเก็บไปถึง ยังมีคนที่ไม่ต้องไปเสียภาษีอากรค่าน้ำอยู่โดยมาก พระยาอุทิศธรรมคุณเห็นว่าถ้าให้เทศบาลเก็บอากรค่าน้ำให้ส่วนลดแก่ท่าน ผู้ใหญ่บ้านที่จัดตั้งขึ้นใหม่ใช้เป็นพนักงานเก็บ จะได้เงินหลวงเพิ่มขึ้นอีกมากหม่อมฉันเห็นชอบด้วยจึงนำความไปทูล กรมขุนศิริราชสังกาศซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังอยู่เวลานั้น ท่านไม่ทรงเห็นชอบด้วยตรัสว่า นายอากรไม่ส่งเงินฉันเอาตัวขังได้ ถ้าเทศาภิบาลไม่ส่งเงิน ฉันเอามาขังไม่ได้ เงินหลวงก็จะสูญ เมื่อท่านตรัสอย่างนั้นหม่อมฉันก็สนใจ ต่อมาเมื่อใกล้จะสิ้นปี วันหนึ่งกรมขุนศิริราชเสด็จมาหาหม่อมฉันที่

กระทรวงมหาดไทย ตรัสถามว่าที่พระยาอุทธรินทร์จะรับเก็บอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรี จะรับได้จริงๆหรือ หม่อมฉันทูลถามว่าเหตุใดจึงจะกลับโปรดให้พระยาอุทธรินทร์เก็บอากรค่าน้ำ ตรัสบอกว่านายอากรเดิมร้องขาดทุน ขอลดเงินอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรี ผู้อื่นก็ไม่มีใครเข้าประมูลดูเหมือนจะนัดแนะกัน โกงกระทรวงพระคลัง จึงทรงพระดำริเปลี่ยนมาให้เทศาภิบาลเก็บ หม่อมฉันทูลถามว่า จะต้องพระประสงค์ให้ส่งจำนวนเงินสักเท่าใด ตรัสตอบว่าเพียงเท่าที่นายอากรผูกขาดไปปีก่อน อย่าให้เงินหลวงลดลงก็พอพระหฤทัย หม่อมฉันจึงบอกไปยังพระยาอุทธรินทร์ตอบมาว่าจะรับเก็บและจะส่งเงินหลวงให้ได้เท่าที่นายอากรผูกขาด แะมาให้หม่อมฉันทำความเข้าใจกับกระทรวงพระคลัง ข้อหนึ่งว่า ถ้าเทศาภิบาลเก็บเงินอากรค่าน้ำได้มากกว่าจำนวนที่นายอากรรับผูกขาดขึ้นไปเท่าใด ขอให้กระทรวงพระคลังอนุญาต ให้กระทรวงมหาดไทยใช้เงินที่เพิ่มขึ้นบ้าง ปลูกสร้างสถานที่ว่าการและที่พักข้าราชการในมณฑลปราจีนซึ่งต้องการเงินอยู่ หม่อมฉันไปทูลกรมขุนศิริราชฯ ก็ทรงยอมทำตามคำพระยาอุทธรินทร์ แต่การที่มอบอำนาจให้เทศาภิบาลเก็บอากรค่าน้ำครั้งนั้นอยู่ข้างแปลก ด้วยกรมขุนศิริราชฯมีรับสั่งให้ออกท้องตรา ทวงอากรทุกปี กระทรวงการคลัง ตั้งให้พระยาอุทธรินทร์เถก เป็นขุนมัจฉาฯ (สรว้อยว่าอะไรหม่อมฉันจำไม่ได้) ตำแหน่งนายอากรค่าน้ำเมืองปราจีนบุรี พระยาอุทธรินทร์ก็ยังคอยอยู่จนกว่าตัวแค้นเดียวที่เป็นพระยาภินพพานทองแล้วได้เลื่อนเป็นขุนและก็ยังเก็บท้องตรากระทรวงพระคลังฉบับนั้นไว้เป็นที่ระลึก เพราะเหตุใดกรมขุนศิริราชฯท่านจึงทรงทำเช่นนั้น มาคิดดูภายหลังจึงเห็นว่าท่านเตรียมเผื่อพระยาอุทธรินทร์จะทำไม่ได้ดังรับปีหน้าจะได้ตั้งคนอื่นได้สะดวกไม่ต้องขอโอนหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทย แต่พระยาอุทธรินทร์เก็บเงินอากรค่าน้ำ เมืองปราจีนบุรี ได้มากกว่าจำนวนเงินที่นายอากรเคยเก็บรับผูกขาดหลายเท่า กระทรวงมหาดไทยก็เริ่มแลเห็นว่า การที่จัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลอาจจะจัดการเก็บเงินภาษีอากรซึ่งเป็นวิธีรัฐบาลเก็บเอง ให้เงินผลประโยชน์แผ่นดินเพิ่มขึ้นได้อีกมาก แต่ยังไมทันไปพูดกับกระทรวงพระคลังกรมขุนศิริราชฯเสียก็ออกจากตำแหน่งเสนาบดี กระทรวงพระคลังเสียก่อนจึงยังมิได้จัดการแก้ไขอย่างไร

พอกรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย เสด็จมาเป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังทราบเรื่องพระยาอุทธรินทร์เก็บอากรค่าน้ำ ก็ทรงเลื่อมใสในการเปลี่ยนแปลงนั้น แล้วอนุญาตให้เทศาภิบาลเริ่มจัดการเก็บภาษีอากรและต่อมากรมหมื่นมหิศรฯให้กรมสรรพากรเป็นพนักงานเก็บภาษีอากร และพาฝรั่งผู้ชำนาญเข้ามาจัดระเบียบ ได้มีสเตอร์เกอร์แฮมมาเป็นเจ้ากรมสรรพากรใน โอนไปขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล ได้มีสเตอร์ไฮล์ (ซึ่งภายหลังได้เป็นพระยาอินทรมนตรีศรีจันทรกุมาร) เป็นเจ้ากรมสรรพากรนอก โอนไปขึ้นอยู่ในกระทรวงมหาดไทย ตั้งหน้าจัดวิธีเก็บอากรด้วยเลิกผูกขาดเปลี่ยนเป็นรัฐบาลเก็บเองเป็นอย่าๆมา และการที่จัดนั้นค่อยจัดขยายออกไปเป็นมณฑลๆ จำนวนเงินจึงได้เพิ่มขึ้นเป็นรายปี"

➤สถานที่ตั้งกรมสรรพากร

ในระหว่างที่พระยาอินทรมนตรีศรีจันทรกุมาร ได้เข้าดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2458 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2472 มีภาษีอากรประเภทสำคัญ ๆ ที่จัดเก็บอยู่หลายอย่าง คือ อากรค่าน้ำ เงินรัชูปการ อากรสมพัสดุ ภาษีค่าที่ไร่อ้อย ภาษีไร่ยาสูบ อากรสวนใหญ่ อากรสวนจาก ภาษีต้นตาลโดนด ภาษีโรงเรือน โรงร้าน ภาษีภายใน และค่าธรรมเนียมอื่นๆ สถานที่ตั้งที่ทำการอยู่ที่ถนนสี่พระยา (ที่ตั้งกรมสรรพสามิตเก่า)

เมื่อพระยาอินทรมนตรีศรีจันทร์กุมารได้ออกจากราชการเนื่องจากสูงอายุแล้ว พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ได้ย้ายมาเป็นอธิบดีกรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2473 จนถึงวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2478 การจัดเก็บภาษีอากรในระยะนี้ คงคล้ายคลึงกับที่เป็นอยู่ในสมัยก่อน และได้เริ่มประกาศใช้กฎหมายภาษีอากรใหม่ๆอีก 5 ประเภท คือ

- พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. 2475
- พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475
- พระราชบัญญัติภาษีการค้า พ.ศ. 2475
- พระราชบัญญัติภาษีการธนาคารและประกันภัย พ.ศ. 2576
- พระราชบัญญัติอากรแสตมป์ พ.ศ. 2475

และได้ย้ายที่ทำการไปอยู่ ณ หอรัษฎากรพิพัฒน์ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2476

ต่อมาในปี พ.ศ. 2478 ได้มีพระบรมราชโองการฯ ย้ายพระองค์เจ้าวิวัฒนไชยไปดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศุลกากรและได้ทรงแต่งตั้งหม่อมเจ้าวิมาทศัยระพีพัฒน์ มาดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพากร เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2468 ระยะนี้ได้มีประกาศยกเลิกภาษีอากรต่างๆ คือ

- พ.ร.บ.เงินรัชูปการ พ.ศ. 2468
- พ.ร.บ. ลักษณะเงินเก็บอากรค่านา ร.ศ.119
- พ.ร.บ.ลักษณะเก็บภาษีค่าไร่อ้อย พ.ศ. 2464
- พ.ร.บ.เปลี่ยนวิธีเก็บภาษียา ร.ศ.119
- ประกาศพระราชทานยกเลิกเงินอากรสวนใหญ่ค้างเก่า และเดินสำรวจกับผลไม้ใหม่สำหรับเก็บเงินอากรสวนใหญ่ ร.ศ. 130
- พ.ร.บ.ภาษีเงินได้ พ.ศ. 2475
- พ.ร.บ.ภาษีการค้า พ.ศ. 2475
- ภาษีการธนาคารและการประกันภัย พ.ศ. 2476
- พ.ร.บ.อากรแสตมป์ พ.ศ. 2475

แล้วประกาศใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2481

นับว่าเป็นการปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีอากรครั้งสำคัญของประเทศไทย และในปี พ.ศ. 2483 กรมสรรพากรได้ย้ายจากหอรัษฎากรพิพัฒน์ไปอยู่ที่วังกรมพระกำแพงเพชร (เก่า) แขวงบ้านบาตร

เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2491 ได้โปรดเกล้าฯแต่งตั้งหลวงอาจพิศาลกิจดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพากรคนที่ 4 และได้ย้ายที่ทำการกรมสรรพากร จากวังกรมพระกำแพงเพชรฯ มาอยู่ที่หัวถนนจักรพงษ์ เป็นอาคารโดดเด่นที่สุดในสมัยนั้น ครั้นปฏิบัติราชการ ณ อาคารนี้มาช่วงเวลาหนึ่ง ในสมัยของ นายหิรัญ สุตะบุตร อธิบดีกรมสรรพากรคนที่ 5 ของกรมสรรพากร ผังตรงกันข้ามได้เกิดตึกที่ทำการใหม่ สูง 6 ชั้น ใช้เป็นที่ทำงานของกรมสรรพสามิต แต่ด้วยเหตุขัดข้องบางประการ กรมสรรพสามิตจำเป็นต้องย้ายที่ทำการไปอยู่ราชวัตร และได้ยกตึกที่ทำการให้กรมสรรพากร ทำให้กรมสรรพากรมีตึกที่ทำการของผู้บริหารใหม่ ผังตรงข้ามกับอาคารหลังเก่า เรียกโดยทั่วไปว่า ตึกใหม่ อาคารหลังใหม่ นอกจากเป็นที่เชิดหน้าชูตาในสมัยนั้น แล้ว ตึกใหม่ยังเป็นสถานที่ทำงานของผู้บริหารของกรมสรรพากรอีกด้วย ทั้งตึกเก่าและตึกใหม่เป็นอาคารที่ทำการของกรมสรรพากรมาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี กรมสรรพากรมีความเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ จนกระทั่งมีเหตุการณ์จลาจลในระหว่างวันที่ 17 ถึง 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 ณ บริเวณท้องสนามหลวงและถนนราชดำเนินด้านโรงแรมรอยัล เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้กรมสรรพากรอาคารถูกเพลิงไหม้ซำหวิดเสียหายไม่อาจใช้การได้ ข้าราชการและลูกจ้างต้องแยกย้ายกันไปปฏิบัติหน้าที่ยังสถานที่ต่างๆกันเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะสร้างกรมสรรพากรใหม่ กล่าวคือ กองอุทธรณ์ กองคดีภาษีอากร กองสืบสวนและประมวลหลักฐาน กองตรวจภาษีอากรและกองปฏิบัติการกลาง ไปอาศัยยังศูนย์

ประชุมแห่งชาติศิริกิติ์ ถนนรัชดาภิเษก เขตคลองเตย เป็นสถานที่ทำงาน ส่วนผู้บริหารระดับสูงของ กรมสรรพากร กองกฎหมาย กองคลัง กองการเจ้าหน้าที่และศูนย์ฝึกอบรม ไปอาศัยอาคารสำนักงานปลัด กระทรวงการคลัง ณ กระทรวงการคลัง คลองประปา สามเสน เป็นสถานที่ทำงาน สำหรับกองอากรและพัสดุ กองบริหารงานกรมวิธานีย กองนโยบายและแผน ไม่ได้รับผลกระทบจึงไม่เสียหาย คงปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่เดิมคือ ตึกเก่า ถนนจักรพงษ์

ต่อมาอีก 6 เดือน กรมสรรพากรพิจารณาเห็นว่า สถานที่ทำงานกระจุกกระจายกันอยู่เช่นนี้ ย่อมไม่สะดวก ในการบริหารงาน จึงขอเช่าอาคารที่ทำการของธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท เขตราชเทวี และอาคารพญาไท พลาซ่า ซึ่งอยู่ติดกับอาคารธนาคารทหารไทยให้เป็นี่ทำงานของ กรมสรรพากรหน่วยงานต่างๆจึงมีโอกาสมารวมกันอีกครั้งแต่ก็เป็นการชั่วคราว

สำหรับการก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวรหลังใหม่ของกรมสรรพากรนั้น ได้เริ่มต้นขึ้นในสมัยนายบัณฑิต บุญยะปานะ เป็นอธิบดีกรมสรรพากร และ ม.ร.ว.จตุมงคล โสณกุล ซึ่งเป็นอธิบดีกรมสรรพากรระหว่างปี พ.ศ. 2535-2538 ได้สานต่อโดยได้รับอนุมัติเงินงบประมาณค่าก่อสร้างเป็นจำนวนเงิน 1,500 ล้านบาท สถานที่ก่อสร้าง อยู่ในที่ดินของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ได้เช่าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ใน บริเวณซอยอารีย์สัมพันธ์ ถนนพหลโยธิน จำนวน 19 ไร่ โดยบริษัท ดีไซน์ดีเวลลอป จำกัด เป็นผู้ออกแบบ มี อาคาร 4 หลังประกอบด้วย อาคารที่ทำการ เป็นตึก 29 ชั้น อาคารศูนย์คอมพิวเตอร์สูง 8 ชั้น อาคารฝึกอบรมและ ที่พักผู้ฝึกอบรม เป็นตึก 7 ชั้น และ อาคารจอดรถ สูง 8 ชั้น โดยบริษัทเกษมกิจ คอนสตรัคชั่น จำกัด เป็นผู้ ก่อสร้าง และได้ทำพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2537 โดย นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้นเป็นประธานในพิธี อาคารกรมสรรพากรสร้างแล้วเสร็จส่งมอบให้ กรมสรรพากรเมื่อ วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2540 เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร ได้เริ่มเข้ามาทำงานตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป จนครบทุกหน่วยงาน

อาคารที่ทำการของกรมสรรพากรนี้ มีสิ่งที่น่าสนใจและน่าสนใจอยู่หลายประการกล่าวคือ ตัวอาคารทุก อาคารติดกระจก 2 ชั้น เพื่อป้องกันความร้อนเข้าสู่ภายในอาคาร โดยระบบระบายอากาศในระหว่างกระจก ชั้นนอกกับชั้นในเพื่อให้เกิดความเย็น เป็นการประหยัดพลังงานภายในอาคารและยังไม่ทำให้อากาศร้อนสะท้อน ไปยังบริเวณข้างเคียงอีกด้วย ระบบไฟเบอร์ออปติกเดินสายไฟได้พร้อมเพื่อความทันสมัยและสวยงาม สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ครบครัน ไม่ว่าจะเป็นโรงอาหารที่กว้างขวางและทันสมัย ธนาคาร ไปรษณีย์ สหกรณ์ ห้อง พยาบาล รวมทั้งลานจอดเฮลิคอปเตอร์บนชั้นดาดฟ้าของอาคารที่ทำการ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรเมื่อเกิด ความจำเป็นเร่งด่วน รวมทั้งเป็นการรักษาความปลอดภัยในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ ก็จะสามารถเคลื่อนย้ายผู้ที่อยู่ใน อาคารได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้น ลำดับเหตุการณ์สถานที่ตั้งของกรมสรรพากรตั้งแต่เริ่มแรกนั้นจึงเริ่มเมื่อพระยาอินทรมนตรีจันทร กุมาร เป็นอธิบดีท่านแรกของกรมสรรพากร สถานที่ตั้งของกรมอยู่ที่ถนนสี่พระยา ลำดับต่อมา พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย อธิบดีท่านที่ 2 ได้ย้ายที่ทำการจากถนนสี่พระยามาอยู่ที่หอรัษฎากรพิพัฒน์ ใน พระบรมมหาราชวัง ต่อมาหม่อมเจ้าวิมาวาทิศรัพีพัฒน์ อธิบดีท่านที่ 3 ได้ย้ายที่ทำการมาอยู่ที่วังกรมพระ กำแพงเพชรและในสมัยของหลวงอาจพิศาลกิจ อธิบดีท่านที่ 4 กรมสรรพากรจึงได้ย้ายมาอยู่ที่ถนนจักรพงษ์ซึ่งมี

เพียงติกเก่าและได้รับมอบอาคารที่ทำการเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งหลัง ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับอาคารหลังเก่า ในสมัยของนาย หิรัญ สุตะบุตร อธิบดีกรมสรรพากรท่านที่ 5 ซึ่งกรมสรรพากรใช้อาคารทั้งสองหลังนี้ (ทั้งติกเก่าและติกใหม่) เป็นสถานที่ทำการเป็นเวลาต่อมากว่า 30 ปี มีอธิบดีเข้ามาบริหารงาน รวม 8 ท่าน โดยนายบัณฑิต บุญชะปณะ เป็นอธิบดีท่านสุดท้ายที่ได้ใช้ตึกนี้เป็นที่ทำงานก่อนเกิดเพลิงไหม้

กรมสรรพากร ได้มีโอกาสมีอาคารที่ทำการของตนเองอีกครั้งหนึ่งด้วยคำริและความอุตสาหะวิริยะของ ม.ร.ว. จัตุมงคล โสณกุล โดยได้พยายามทุกทาง ทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ด้านงบประมาณ ด้านสิ่งแวดล้อม รวมตลอดถึงด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทำการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆเพื่อให้กรมสรรพากรได้มีโอกาสมีตึกที่ทำการเป็นของตนเอง และเมื่อได้ก่อสร้างเสร็จแล้วก็สามารถรองรับส่วนราชการใหม่ที่เกิดขึ้นจากการแบ่งส่วนราชการในปี พ.ศ. 2539 ได้ทันทั่วทั้ง ซึ่งได้มีการย้ายเข้าทำงานตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา

➤ประวัติการจัดเก็บภาษีอากร

ตามหลักฐานในประวัติศาสตร์ที่อ้างอิงได้เกี่ยวกับประวัติการจัดเก็บภาษีอากรของชาติไทย คือศิลาจารึก สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชซึ่งอยู่ในยุคสมัยกรุงสุโขทัย แต่ความเป็นมาก่อนยุคสุโขทัยได้เคยมีการวิเคราะห์ โดยพิจารณาถึงลักษณะประวัติศาสตร์การปกครองของชาติไทย ซึ่งคาดว่าจะการจัดเก็บภาษีอากรน่าจะเป็น วัฒนาการมาจากผลของการก่อสร้างราชอาณาจักรในยุคแรกของชนชาติไทย ที่ต้องมีการรวบรวมเป็นสงครามกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง เมื่อมีการรบชนะก็จะมีการกวาดต้อนผู้คนและทรัพย์สิน หลังจากนั้นก็จะให้ประเทศผู้แพ้ที่อยู่ ภายใต้การปกครองจัดส่งเครื่องบรรณาการมามอบให้ ซึ่งลักษณะการได้มาซึ่งรายได้และทรัพย์สินข้างต้นเป็นการ นำรายได้จากนอกราชอาณาจักรเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งอาจถือว่าเป็นรูปแบบการจัดเก็บภาษีประเภทหนึ่ง และ ในขณะเดียวกันการที่จะให้ราชอาณาจักรมีการปกครองที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาในด้านความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รัฐ จำเป็นที่จะต้องมีการเกณฑ์แรงงานภายในประเทศ เพื่อเข้ามาทำนุบำรุงประเทศ ทั้งในด้านการก่อสร้างถาวรวัตถุ การขุดคลอง ถนนหนทางต่างๆทั้งนี้โดยการเกณฑ์แรงงาน อาจถือเป็นรูปแบบการเก็บภาษี ที่ไม่เป็นตัวเงิน ประเภทหนึ่งเช่นกัน จนกระทั่งต่อมาเมื่อมีการพัฒนาจนมีการนำระบบเงินตรามาใช้ในการแลกเปลี่ยนใน ราชอาณาจักร ถ้าผู้ที่ถูกเกณฑ์เป็นแรงงานต้องการประกอบอาชีพเป็นอิสระก็อาจนำเงินตราที่หามาได้มาใช้ให้กับ รัฐหรือเจ้าขุนมูลนายเพื่อขอความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพ อันเป็นก้าวหนึ่งของการเริ่มเป็นระบบการ จัดเก็บภาษีอากรในระยะต่อมา

จากลักษณะของการหารายได้และการเกณฑ์แรงงานมาใช้ในการพัฒนาประเทศ จนเริ่มก้าวเข้ามาสู่ระบบ การเสียภาษีอากรให้กับรัฐข้างต้นเป็นเพียงการวิเคราะห์ถึงวัฒนาการของระบบภาษีของชาติไทย โดยอิงกับ รูปแบบการปกครองเท่านั้น แต่ตามบทความนี้จะเน้นเฉพาะประวัติการจัดเก็บภาษีอากรในส่วนที่มีหลักฐาน อ้างอิงได้ โดยเป็นหลักฐานตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมาว่า ประเทศไทยได้มีการพัฒนาการในการจัดเก็บภาษี เป็นอย่างใดมาจนถึงปัจจุบัน

➤วิสัยทัศน์

“องค์กรชั้นนำที่จัดเก็บภาษีอย่างโปร่งใสเป็นธรรม ด้วยนวัตกรรมและบุคลากรคุณภาพเพื่อสร้าง เสถียรภาพทางการคลัง”

➢ พันธกิจ “จัดเก็บภาษีตรงเป้า นโยบายตรงกลุ่ม บริการตรงใจ”

1. จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ
2. ยกระดับการให้บริการและสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี
3. เสนอแนะการใช้นโยบายทางภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง

➢ กลยุทธ์

D²RIVE ย่อมาจาก

D² = Digit Transformation = การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับปรุง/ปรับใช้กับกระบวนการงานที่รับผิดชอบ

Data Analysis = การจัดการและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในงานที่รับผิดชอบ

R = Revenue Collection = กลยุทธ์ในการจัดเก็บ/ส่งเสริมการจัดเก็บให้เป็นไปตามเป้าหมาย

I = Innovation = การสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การในการสร้างนวัตกรรม

V = Values = การขับเคลื่อนสรรพากรคุณธรรม

H : Honesty (ซื่อสัตย์) A: Accountability (รับผิดชอบ)

S : Service Mind (มอบใจบริการ)

E = Efficiency = การเพิ่มประสิทธิภาพคน (Smart People) และเพิ่มประสิทธิภาพงาน (Smart Office)

➢ คำนิยาม I AM RD เรา คือ สรรพากร เป็นคำนิยามของกรมสรรพากร เพื่อให้บุคคลของกรมสรรพากรยึดถือปฏิบัติให้มีทัศนคติและพฤติกรรมการทำงานอันจะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นในองค์กร และเป็นแรงผลักดันให้องค์กรมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากลได้อย่างยั่งยืน

I : Integrity = มีจริยธรรมและจรรยาบรรณ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

A : Accountability = มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นและกระตือรือร้น

M : Mastery = มีความเป็นมืออาชีพ สั่งสมความรู้และความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ

R : Respect and Responsiveness = ให้เกียรติแก่ผู้เสียภาษีทุกระดับเคารพตามสิทธิและหน้าที่ที่ทุกคนมีตามกฎหมายและตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของผู้เสียภาษี

D : Development = พัฒนาและ คิดค้นนวัตกรรมใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานและบริการให้ผู้เสียภาษีพึงพอใจ

I AM RD

เรา คือ สรรพากร

I AM RD เรา คือ สรรพากร

เป็นคำนิยมของกรมสรรพากร
เพื่อให้บุคลากรของกรมสรรพากรยึดถือปฏิบัติ
ให้มีทัศนคติและพฤติกรรมการทำงาน
อันจะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นในองค์กร
และเป็นแรงผลักดันให้องค์กรมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากลได้อย่างยั่งยืน

➤ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1. รักษาเสถียรภาพทางรายได้ภาษีอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2. พัฒนาระบบการบริหารและการบริการเพื่อเสริมสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3. เสริมสร้างธรรมาภิบาลและสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กร

➤ คณะทำงานขับเคลื่อนกรมสรรพากรคุณธรรม

กรมสรรพากรมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาองค์กรไปสู่กรมสรรพากรคุณธรรม และขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กลยุทธ Values การขับเคลื่อนสรรพากรคุณธรรมตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของกรมสรรพากร ได้แก่ ซื่อสัตย์ Honesty รับผิดชอบ Accountability มอบใจบริการ Service Mind และแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนกรมสรรพากรคุณธรรม โดยมีอธิบดีเป็นหัวหน้าคณะทำงานฯ และมีที่ปรึกษาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีอำนาจหน้าที่หลักในเสนอแนะนโยบาย แผนปฏิบัติการส่งเสริมการดำเนินการกรมสรรพากรคุณธรรม เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดี มีความประพฤติปฏิบัติตนที่สะท้อนถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น

➤ อำนาจหน้าที่

กรมสรรพากรมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การเสนอแนะ และการใช้นโยบายทางภาษีอากร เพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเกิดความสนใจในการเสียภาษี โดยให้อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรต่อกระทรวงการคลัง
3. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กฎกระทรวงหรือ

คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

กรอบการกำหนดแผนปฏิบัติการกรมสรรพากร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

กรมสรรพากรได้กำหนดกรอบแผนยุทธศาสตร์กรมสรรพากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะ ๓ ปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ ตามที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ และ มาตรา ๙ กำหนด

การจัดทำกรอบแผนยุทธศาสตร์กรมสรรพากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (Internal and External Environment Scan) สำหรับการยกร่างแผน (Policy Advocacy) และกำหนดประเด็นท้าทายเร่งด่วน ที่จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินการตามพันธกิจของกรมสรรพากรในระยะ ๓ ปีข้างหน้า

สำหรับสภาพแวดล้อมภายใน กรมสรรพากรได้พิจารณา ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ๔) แผนปฏิรูปประเทศ ๕) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ๖) นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาและแนวคิดประเทศไทย ๔.๐ ๗) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๘) ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมสรรพากร ๙) แผนการคลังระยะปานกลาง พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และ ๑๐) ผลการศึกษา Medium Term Revenue Framework (MTRS) ที่กระทรวงการคลังได้ศึกษาร่วมกับ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

สำหรับสภาพแวดล้อมภายนอก กรมสรรพากรได้พิจารณาทิศทางและแนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงการกำหนดนโยบายภาษีและการพัฒนาการบริหารจัดเก็บภาษีของประเทศต่างๆ ตลอดจน ข้อตกลงความร่วมมือด้านภาษีอากรในระดับนานาชาติต่างๆ อาทิ OECD Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) หรือกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการป้องกันการกีดกันฐานภาษีและการโอนกำไรไปต่างประเทศ และ Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes หรือกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับความโปร่งใสและการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อวัตถุประสงค์ด้านภาษี เป็นต้น

แผนภาพที่ ๑ แผนภูมิความเชื่อมโยงการกำหนดกรอบแผนยุทธศาสตร์กรมสรรพากร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

D² R I V E

ในขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (Policy Formulation) กรมสรรพากรได้วิเคราะห์ SWOT ของหน่วยงาน สรุปลโยบายจากผู้บริหารระดับสูง (Top - Down) และจัดให้มีการแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่แผนปฏิบัติการ (Policy Formulation) โดยผู้ปฏิบัติงานจัดทำรายละเอียดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (Bottom - Up) และกรมสรรพากรได้กำหนดกลยุทธ์ D²RIVE : Digital Transformation Data Analytics Revenue Collection Innovation และ Efficiency เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรมสรรพากร

แผนภาพที่ ๒ ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการกรมสรรพากร
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๕

แผนภาพที่ ๓ การวิเคราะห์ SWOT กรมสรรพากร

จากกระบวนการจัดทำแผนดังกล่าวข้างต้น กรมสรรพากรได้กำหนดแผนปฏิบัติราชการ กรมสรรพากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เป็น ๖ ด้าน (Strategic Platform) ดังนี้

๑. แผนปฏิบัติราชการด้านนโยบายและการจัดเก็บภาษีอากร (Tax Policy and Collection)
๒. แผนปฏิบัติราชการด้านการตรวจสอบภาษีอากร (Tax Audit)
๓. แผนปฏิบัติราชการด้านการส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอย่างถูกต้อง (Tax Compliance)
๔. แผนปฏิบัติราชการด้านการบริการ (Customer Service)
๕. แผนปฏิบัติราชการด้านบุคลากร (People)
๖. แผนปฏิบัติราชการด้านองค์กร (Office)

โดยแผนปฏิบัติราชการ ๖ ด้าน ประกอบด้วย ๑๑ เป้าประสงค์ รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔ กรอบแผนปฏิบัติราชการกรมสรรพากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การจัดทำแผนมีความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และรวมถึงวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่กระทบต่อกรมสรรพากร ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๑) เป้าหมาย

- ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

- รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค
- ปรับบทบาทและโอกาสเข้าถึงบริการภาครัฐ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

กรมสรรพากรได้กำหนดแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนปฏิบัติการของกรมสรรพากร เพื่อรองรับการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติการสร้างความสามารถในการแข่งขันตามแผนงานและโครงการ ดังนี้ แผนการติดตามการจับเก็บเทียบกับคาดการณ์ของกระทรวงการคลัง แผนควบคุมและติดตามแผนงานสำรวจผู้เสียภาษีรายใหม่จากการปฏิบัติงานสำรวจและผู้เสียภาษีรายใหม่ที่มีภาษีชำระแผนเชื่อมโยงข้อมูลสนับสนุนการตรวจสอบภาษีอากร และโครงการการบริหารการคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ ๖ การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) เป้าหมาย

● ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

- ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

● ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

● ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจและทุกพื้นที่

● ภาครัฐมีความทันสมัย

● บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเด่น ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

- ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. แผนระดับที่ ๒ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

(๑) ประเด็น ที่ ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

- เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ ๑ บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ
- เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี

มาประยุกต์ใช้

(๒) ประเด็น ที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

(๓) ประเด็น ที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

- เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

● เป้าหมาย กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

๒) แผนการปฏิรูปประเทศ

(๑) ด้านกฎหมาย

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป : ประเด็นการมีกลไกทางกฎหมายในการกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ประกอบการที่ยังไม่เข้ามาในระบบภาษีหรือมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงภาษี สร้างระบบการประเมินภาษีที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางภาษีและเป็นธรรม และสร้างฐานข้อมูลผู้เสียภาษีที่ถูกต้อง

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน การพัฒนากฎหมาย

๓) กิจกรรม ตรากฎหมายที่มีประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม เน้นการสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ โดยเสนอให้มีการตรากฎหมายขึ้นใหม่

๔) เป้าหมายกิจกรรม มีการจัดทำฐานข้อมูลผู้เสียภาษีที่ถูกต้อง และสร้างระบบการประเมินภาษีที่มีประสิทธิภาพเพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ประกอบการที่ยังไม่เข้ามาในระบบภาษีหรือมีแนวโน้มหลีกเลี่ยงภาษีรวมถึงกำหนดกลไกในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างเป็นธรรมโดยไม่เอื้อผู้มีรายได้สูง และช่วยบรรเทาภาระให้กับผู้มีรายได้ต่ำ เพื่อสร้างความเป็นธรรมและจัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางภาษีและเป็นธรรม

(๒) ด้านเศรษฐกิจ

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป ประเด็นการปฏิรูประบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การเข้ามาตราภาษีเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน มี ๒ แนวทางได้แก่ ๑. การปฏิรูประบบการบริหารจัดเก็บภาษี โดย ๒๖๐ พิจารณาปรับโครงสร้างหน่วยงานจัดเก็บภาษีโดยองค์กรจัดเก็บภาษีกึ่งอิสระ (Semi-Autonomous Revenue Agency: SARA) และ ๒. ปรับปรุงระบบภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพื่อให้กลุ่มผู้มีรายได้สูงมีส่วนรับผิดชอบในการชำระภาษีเพิ่มขึ้น

๓) กิจกรรม ศึกษาปรับโครงสร้างหน่วยงานจัดเก็บภาษีโดยองค์กรจัดเก็บภาษีกึ่งอิสระ (Semi-autonomous Revenue Agency: SARA) และการปรับปรุงระบบภาษี

๔) เป้าหมายกิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี สร้างความโปร่งใสและสร้างขวัญกำลังใจในการเสียภาษีอันวัดความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี และสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

(๓) ด้านบริหารราชการ

- ๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน
- ๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน ยกระดับการให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง (Faster, Easier and Cheaper)
- ๓) กิจกรรม ปรับปรุงกระบวนการ และลดขั้นตอนการให้บริการที่กระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ
- ๔) เป้าหมายกิจกรรม หน่วยงานภาครัฐ มีแผนการปรับปรุง การให้บริการประชาชน

๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

- ๑) วัตถุประสงค์ที่ ๓ เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้นมากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ
- ๒) เป้าหมายรวมที่ ๒.๒ ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง และ ๒.๓ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้
- ๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
 - ๓.๑) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ ๑ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่ต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน
 - ๓.๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๑.๔ กำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มการจัดเก็บภาษีจากฐานทรัพย์สิน และปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนด
- ๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
 - ๔.๑) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ ๑ เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนตัวชี้วัด ๑.๒ รายได้สุทธิของรัฐบาลต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๔.๐
 - ๔.๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๑.๑ การพัฒนาด้านการคลัง เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ภาครัฐและขยายฐานภาษีให้ครอบคลุม
- ๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย
 - ๕.๑) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ ๑ ลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐ และประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจของประเทศ
 - ๕.๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพ บุคลากรภาครัฐให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า และ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพ และยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้มาตรฐานสากล – ปรับรูปแบบการให้บริการของรัฐจากรูปแบบเดิม ไปสู่การให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบ